

Arveluttavaa matematiikan soveltamista

Osmo Pekonen

Hieraisin silmiäni lukiessani *Tieteessä tapahtuu* -lehdestä 6/2004, että ”nykysavolaisten länsieurooppalaisuusaste” on noin 24 %. Tämän ja muita mielenkiintoisia prosenttilukuja on laskenut Turun yliopiston fonetiikan emeritusprofessori Kalevi Wiik lähtien mm. siitä oletuksesta, että noin 5000 vuotta sitten balttilaisväestön ”länsieurooppalaisuusprosentti” oli noin 40 % ja varhaiskansuomalaisten ”länsisuomalaisuusprosentti” vastaavana ajankohtana noin 20 %.

Sitten luin samasta lehdestä Tampereen yliopiston valtio-opin emeritusprofessori Tatu Vanhasen laskelmia ”ihmisten elinolojen laadun indeksistä”, joka on saatumuodostamalla keskiarvo kuudesta täysin eri asioita eri asteikoilla mittaavasta indeksistä ja jonka havaitaan joissakin tapauksissa korreloivan yhtä epämääräisesti lasketun ”väestön IQ-keskiarvon” kanssa. Yhteistä molemmille tutkimuksille on hämärästi määriteltyjen pseudomatematiikan muuttujien käyttö ennalta halutun lopputuloksen todistamiseksi.

Tällaista matematiikan soveltamista ei enää voi vastustaa muuten kuin parodioimalla.

Ehdotankin, että Vanhasen ja Wiik seuraavaksi yhdistäisivät voimansa ja yhteistutkimuksella selvittäisivät regressioanalyysia soveltaen,

onko itämerensuomalaisissa populaatioissa kuten Suomen heimoissa (”tshuudeja” tietenkään unohtamatta!) havaittavissa länsieurooppalaisuusasteen, länsisuomalaisuusprosentin, ihmisten elinolojen laadun indeksin ja väestön IQ-keskiarvon välisiä merkittäviä korrelaatioita.

Erityisen mielenkiintoista olisi selvittää, mikä verran nykysavolaiset poikkeavat regressiosuorasta. Professori Kalevi Wiik näet kiinnittää kriittistä huomiota ”eliittikertoimeen”, jonka mukaan tuominen voi ”jonkin verran” muuttaa hänen laskemiaan prosenttilukuja. Ottaen huomioon, että Euroopan Unionilla on peräjälkeen ollut kaksi komissaaria Mikkelistä, otaksun nykysavolaisen eliittikertoimen olevan huomattavasti suomalaista normaaliväestöstä korkeampi.

Miten Etelä-Savon väestön ylivoimaisen eliittikertoimen kanssa sitten voidaan tulla toimeen? Tatu Vanhasta siteeraten: ”Meidän pitäisi oppia elämään näiden tosiasioiden kanssa. Se saattaisi tulla helpommaksi, jos meillä olisi ihmisten erilaisuuden biologisen luonteen ymmärtämiseen perustuva moraalinen arvojärjestelmä.”

Kirjoittaja on Helsingin ja Jyväskylän yliopistojen matematiikan dosentti.